

KUUNTELEEKO KUNTAPÄÄTTÄJÄ KÖYHÄÄ JYVÄSKYLÄSSÄ?

Aika ja paikka

19.3.2021 klo 14.00 - 16.30, Kansalaistoimintakeskus Matara, JKL

Läsnä Sirpa Nieminen (puh.joht.), Leena Hirvonen (siht.), Satu Kortelainen, "Elina" erikoisasiantuntija, Tommi Helenius (tilaisuuden videonauhoitus)

TEAMS -yhteydellä

Arja Tyynelä (3K-verkosto), Antti Rastela (kok.), Tuulikki Väliniemi (sdp), Vilma Viitasaari (vih.), Irma Hirsjärvi (vas.), Katri Ruth (kes.), Laura Vanttinen (JKL kaupungin palvelupäällikkö)

1. TILAISUUDEN AVAUS (Video; Kuunteleeko kuntapäättäjät köyhää JYVÄSKYLÄ - aloitus)

Sirpa Nieminen avasi tilaisuuden ja toivotti osallistujat tervetulleiksi mukaan keskustelemaan aiheesta "kuunteleeko kuntapäättäjät köyhää Jyväskylässä?" sekä esitteli tilaisuuden ohjelman, joka hyväksyttiin työjärjestykseksi.

2. TILAISUUDEN KUNTAPÄÄTTÄJÄT ESITTÄYTYVÄT

Tuulikki Väliniemi [Sdp]; Kuntapäättäjät Jyväskylässä vuodesta 1980, ikä 76 vuotta ja kaupunginvaltuuston vanhin tällä hetkellä. Ehdolla myös tulevissa kuntavaaleissa.

Vilma Viitasaari [Vih.]; 26-vuotias opiskelija ja vihreiden kuntavaaliehdokas. Opiskelee Jyväskylän yliopistossa sosiaalityötä ja kasvatustieteitä, valmistuu noin vuoden päästä sosiaalityöntekijäksi ja luokanopettajaksi.

Irma Hirsjärvi [Vas.]; Työttömien keskusjärjestön puheenjohtaja, nykyinen kuntapäättäjät ja kuntavaaliehdokas.

Katri Ruth [Kesk.]; Uusi henkilö politiikassa Jyväskylässä, koulutukselta psykologi.

Antti Rastela (Kok.); Koulutukselta historian opettaja, jäi eläkkeelle noin 4 vuotta sitten Jyväskylän lukiokoulutuksen johtajan tehtävistä. Tällä hetkellä varavaltuutettu ja sosiaali- ja terveyslautakunnan jäsen ja terveydenhuolto jaoston puheenjohtaja.

3. KUKA KUUNTELEE KÖYHÄÄ -VERKOSTO

Arja Tyynelä kertoi 3K -verkoston taustoista, toiminnasta ja tavoitteista. "Olemme nimenneet tämän viikon teema viikoksi Kuunteleeko kuntapäättäjät köyhää Jyväskylässä? keskustelu päättää tämän teemaviikon. ... Hyvät kuulijat, Jyväskyläläiset, erikoisasiantuntijat ja kaikki kuntapäättäjät ja sellaisiksi haluavat, olette tulleet kuulolle oikeaan paikkaan. Toivotan teidät kaikki tervetulleiksi, kuka kuuntelee köyhää verkoston puolesta ja toivotan oikein antoisaa keskustelua iltapäivää!" (voit kuunnella koko esityksen liitteen nauhoituksesta).

4. SIRPAKKA-TOIMINTA

Sirpa Nieminen esitteli Jyvässeudun työllistämisyhdistyksen hallinnoimaa STEA-rahoitteista työttömien Sirpakka toimintaa, jonka toiminnanohjaajana hän on toiminut viimeiset seitsemän (7) vuotta. Koko esityksen voit kuunnella nauhoituksesta ja/tai lukea muistion liitteestä 1.

5. ERIKOISASIAANTUNTIJOIDEN KERTOMUKSET (Kuunteleeko kuntapäättäjät köyhää JYVÄSKYLÄ - Satu Kortelainen)

Satu Kortelainen oli haastatellut neljää (4) erikoisasiantuntijaa. Satu luki haastateltavien kertomukset. Haastattelujen yhteenvedon löydät videotallenteesta ja/tai liitteistä 2, 3, 4 ja 5. Haastatelluista yksi (kutsumme häntä Elinaksi) osallistui tilaisuuteen paikan päällä täydentäen omaa kertomustaan köyhyydestä. (Video; Kuunteleeko kuntapäättäjät köyhää JYVÄSKYLÄ - Elina)

6. ERIKOISASIAANTUNTIJOIDEN KERTOMUSTEN POHJALTA KYSYMYKSIÄ KUNTAPÄÄTTÄJILLE

Videotallenne; Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 1;

Toimeentulotuen siirto kunnilta Kelalle on aiheuttanut sen, että sosiaalityö on jäänyt puuttumaan sen tarpeessa olevalta asiakkaalta. Jos henkilö esim. putoaa Kelan tuki loukkuun häntä ei auta moneen kuukauteen mikään tahto.

Olisitko kuntapäättäjänä valmis edistämään Kelan palvelujen kaupungin sosiaalityön yhteensovittamista, jotta asiakkaita voitaisiin auttaa ja estää esim. heidän laskujensa viivästymisen ja päätyminen ulosottoon? Toisin sanoen; Kuuluuko kunnan auttaa köyhää kuntalaisia talousasioissa vai pitäisikö valtion kantaa koko vastuun?

KUNTAPÄÄTTÄJÄT VASTAAVA [kuuntele koko vastaus videolta]

Tuulikki Väliniemi

"Minun mielestäni se kuuluu nimenomaan kunnalle ja kuntapäättäjänä totta kai ole valmis edistämään sitä, että se asia toimisi ja tiedän että se ei toimi"

Vilma Viitasaari

"Ehdottomasti on kunnan vastuulla valtion lisäksi huolehtia siitä, että jokaisella kuntalaisella on tarvittava toimeentulo, jolla tulee toimeen, ettei tarvitsisi turvautua ruoka-apuun... kuntatasolla pitäisi panostaa ennaltaehkäisevään ja täydentävään toimeentulotukeen"

Irma Hirsjärvi

"Ehdottomasti, tähän on semmoinen ongelma, joka on ollut tiedossa ja vuosi sitten kun käytiin keskustelua köyhyydestä, näitä asioita silloin jo listattiin. ... Kyllä, kunnan vastuulla on se, että kuntalaiset voivat hyvin jokainen köyhäkin maksaa tuistaan veroja"

Katri Ruth

"Kyllä, ilman muuta täytyy se semmoinen perusturvallisuuden tunne meidän hyvinvointiyhteiskunnassa turvata ja se on ennen kaikkea kunnan tehtävä"

Antti Rastela

"Mielestäni asianhoito kuuluu sekä valtiolle että kunnalle, kummallakin on oma rooli noissa tehtävissä. Valtiolla yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa se, että se vahvistaa työllisyyttä. Kunnan tehtävä on täällä käytännön tasolla katsoa miten ne palvelut järjestetään ...."

Videotallenne; Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 2;

Koronan jälkeen kunnissa alkavat ankarat säästötalkoot. Mistä sinä säästäisit ja alkaisit Jyväskylän kaupungin budjetin supistamisen?

Vilma Viitasaari

"Säästöjä me saadaan sillä että me panostetaan ennaltaehkäiseviin ja vahvoihin peruspalveluihin"

Irma Hirsjärvi

"... kaikessa on kyse arvokeskusteluista. Asettaisin kysymyksen niin, että mitkä asiat on ne mistä pitäisi pitää huoli. ... Katsoisin niin että Jyväskylän kaupungin pitäisi pitää huolta niistä palveluista jotka ovat kaikille tärkeitä ja sen jälkeen katsotaan mitkä on ne kustannukset jotka meille ei ole niin tärkeitä - miten rakentaa liikunnan huippu pääkaupunki hanketta ilman että se heikentää meidän kaikkein pieni tuloisempien ihmisten todellisuutta"

Katri Ruth

".. minä en ymmärrä että, tämä kun tulee säästötarve lähdetään katsomaan siitä olemassa olevasta, että mitä nyt lakkautetaan että saadaan säästöt aikaiseksi kun eikö me oikeasti voida alkaa katsomaan isompia rakenteita, että millä lailla me pystytään kustannustehokkaammin kohdentamaan meidän palvelut siihen missä ne oikeasti auttaa. ... Ennaltaehkäisevästä työstä säästäminen on laskun siirtämistä tuleville sukupolville"

Antti Rastela

"Kysymys ei anna arvoa ennalta ehkäisevälle työlle, mutta mistä karsia - voidaan lähteä vaikka investoinneista, jotka eivät ole välttämättömiä tai jos rakennetaan yhteisiä rakenteita hallintoon niin me pystytään säästämään myös hallinnosta"

Tuulikki Väliniemi

Kuuntele vastaus videotallenteesta kohdasta 14.20 alkaen.

Videotallenne; Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 3;

Olisitko kuntapäättäjänä valmis budjetoimaan lisää varoja sosiaali- ja terveystalouteen esim. erityisopetuksen tai omaishoitoon?

Irma Hirsjärvi

"Tähän on helppo vastata koska kuten on käynyt ilmi meillä on omaishoidosta leikattu, meillä on palveluja vähennetty ja meillä on erityispalvelun puolella paljon sellaisia asioita, jotka pitäisi laittaa kuntoon ..."

Katri Ruth

"Kyllä, arvoistahan tässä on kysymys ja itse näen tämän, että meidän on välttämätöntä tukea terveys- ja sosiaalipalveluita siinä määrin mikä kuuluu sotessa sitten siihen mikä kuuluu kunnalle. ... Helppo sanoa Kyllä."

Antti Rastela

"On selvä että kyseiset palvelut on niin tärkeitä että niihin on taattava riittävät resurssit"

Tuulikki Väliniemi

"Kysymyksessä olevat kohdat on asioita mihin rahaa on saatava riittämään. Kokemuksesta voin sanoa että omaishoitoajat eivät ole saaneet tarpeeksi tukea tässä kaupungissa eikä koko Suomessa."

Vilma Viitasaari

"Vastauksena kysymyksiin; ehdottomasti olisin valmis budjetoimaan. Molemmat sekä erityisopetus että omaishoito on asioita joihin täytyy budjetoida riittävästi ja ne on asioita joista ei tulisi vaikeassakaan taloustilanteessa leikata"

Videotallenne; Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 4;

Millä tavoin yksinhuoltajille saataisiin lisää heidän tarvitsemiaan tukiperheitä? Onko asian hoitaminen mielestäsi kunnan tehtävä? Jos ei, mille taholle se kuuluisi?

Katri Ruth

"... en tiedä millä tavalla Jyväskylässä tukiperhetoiminta toimii koska itse työskentelen korkeakouluopiskelijoiden parissa, mutta pitäisin tätä aika tärkeänä. ... en suoraan keksisi mille taholle tämä kuuluisi ellei kunta sitten tekisi palvelusopimusta esim. kolmannen sektorin kanssa jossa olisi erityisosaamista. Tämän tyyppisen toiminnan vastuusta mielestäni kunta ei voi irtisanoutua"

Antti Rastela

"Samoin, tunnen tätä asiaa suhteellisen heikosti, mutta olen siinä olen edellisen puhujan kanssa samaa mieltä, että se on ilman muuta kunnan yksi tehtävä eli se voi kuulua osana sosiaalipalvelua."

Tuulikki Väliniemi

"... ydin kysymykseen, miten näitä tukiperheitä saadaan(?) en kyllä osaa vastata. Tukiperhe asiaan en tunne niin hyvin, mutta tiedän että tarve siihen on. ... Olin 6 vuotta Jyväseudun yksinhuoltaja yhdistyksen puheenjohtaja, mutta siitäkin on kauan en tiedä tämänhetkistä tilannetta sen yhdistyksen puitteissa, varmaan jos, ja toivottavasti se yhdistys on olemassa, se voisi huolehtia kunnan suuntaan, että kunta tekisi sille asialle jotakin jos asia ei ole kunnossa ja ilmeisesti se ei ole kun tätä asiaa kysytään"

Vilma Viitasaari

"Kysymys on hankala koska tää liittyy kuntaan mutta tää liittyy sitten taas järjestösektoriin. Olen itse työskennellyt tukiperhetoiminnan parissa, että sitä kautta tunnen tätä kenttää. ... kunnan ja kolmannen sektorin yhteistyötä vahvistamalla, resursseja lisäämällä ja kunta pitäisi saada maksamaan palvelu, ongelma on vaikea ja sille täytyisi etsiä ratkaisuja sekä siellä kolmannen sektorin puolella että kunnan puolella"

Irma Hirsjärvi

"Tää on semmonen asia jonka tunnen hyvin, erosin kun nuorempi lapsi oli puolivuotias ja siihen aikaan sai palvelua kotiin esim. kun lapsi sairastu sai kaupungilta tai jonkin järjestön kautta kotiin hoitajan hoitamaan lapsia ja itse pääsi töihin. Tämä on halpaa palvelua, tukiperheen hankkiminen on raskasta, se on iso vastuu olla tukiperhe. Tää on mielestäni hyvä esimerkki, kun heikennetään kaupungin omia palveluita tai meidän järjestö yhteistyötä niin minkälaisia seurauksia siitä tulee. Syntyy palvelun tarpeita joille ei ole kuin hyvin raskaita välineitä.... tää on ehdottomasti kunnan tehtävä.... "

Videotallenne; Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 5;

Onko oikeus hampaisiin ns. perusoikeus? Tulisiko yhteiskunnan varoista korvata vähävaraiselle henkilölle hammasproteesit tai implantit? Hyväksytkö sen että julkinen hammashuolto on niin ruuhkautunut että asiakkaalle vältetään tekemästä vaativia hammashoitoja ja niiden sijaan poistetaan hammas?

Antti Rastela

"Mielestäni on väärin että vältetään hammashoitoja sen sijaan poistetaan hampaita kyllä asiakkaan pitää päästä valitsemaan se millä tavoin edetään ellei asia ole niin vaivasta että vain asiantuntija (lääkäri) pystyy asian ratkaisemaan, mutta on onko se perusoikeus, enpä osaa siihen heti vastata - odotan "viisaampien" vastauksia tässä vaiheessa"

Tuulikki Väliniemi

".. mielestäni perusoikeus on että ihmisellä on hampaat ... En todellakaan osaa tuohon vastata sen virallisemmin tai perusteellisemmin ... olen aina kuvitellut että kaikki kustannukset mitä syntyy tarpeesta niin ne on korvattavissa toimeentulotuen kautta jos ne kerran on asiallisia kuluja joten en tiedä onko todella niin ettei hampaiden hoitoa korvattaisi(?) - en tunne asiaa riittävästi"

Vilma Viitasaari

"Vastaisin että ainakin oikeus hampaisiin on perusoikeus ainakin oikeus terveyteen ja terveydenhuoltoon on perusoikeus että sitä lakia soveltamalla uskaltais väittää, että kuuluu perusoikeuksien piiriin, mutta mikä sitten kustannetaan julkisista varoista ei ole yksiselitteistä. Toimeentulotuen tai täydentävän toimeentulotuen pitäisi olla vastaus tällaiseen tilanteeseen"

Irma Hirsjärvi

"Tämä on asia joka meidän jokaisen tulisi selvittää, jos tilanne on tosiaan se että hammaspoistoja tehdään. Ehdottomasti katsoisin, että hammashoito kuuluu kuntalaisen palveluihin."

Katri Ruth

"En tunne asiaa, mutta lähtökohtaisesti aatteellisen niin että ihmisen oikeus on saada sellaiset hampaan millä pystyy toimimaan, miten - perehdyn ehkä asiaan myöhemmin"

Videotallenne; Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 6;

Millaisin keinoin sinä lähtisit tukemaan erityislapsen yksinhuoltajan työllistymistä? Onko tämä kunnalle kuuluva tehtävä?

Tuulikki Väliniemi

“Ylipäätään työllistäminen on semmonen asia mitä pitäisi kaikin keinoin kaikkien osalta tukea. Peruslähtökohtana että jokainen tienaisi omalla työllä sen että perhe tulee toimeen. Kyllä kunnan pitäisi tehdä kaikkensa asian hyväksi.”

Vilma Viitasaari

“Vastauksena tuohon onko tämä kunnalle kuuluva tehtävä, niin kyllä. Työllisyyspalveluiden kautta tukea kehittämällä, katsottaisiin jokaisen henkilön tarve yksilöllisesti”

Irma Hirsjärvi

“Päivähoito ja kotona jaksaminen olis ihan olennainen kaikille yksinhuoltajille ja jos kunta ei tätä hoida niin sitä pitää kysyä, että kuka sen hoitaisi? Pitkäaikaistyöttömien näkökulmasta meillä on just katkaistu 15 järjestön perusrahoitus joilla on ollut työllistymistä tukevaa toimintaa...”

Katri Ruth

Kuuntele videotallenteesta kohdasta 5.06 alkaen

Antti Rastela

“Antaisin haastetta myös valtiolle ja työmarkkinajärjestöille eli kaiken kaikkiaan kysymys on siitä, miten me saadaan työllisyysastetta Suomessa vahvemmaksi oli kyseessä sitten yksinhuoltaja tai kuka tahansa ... miten tuetaan työperäistä muuttoa eri paikkakunnalle, saako erityislapsiperhe tukea uudella paikkakunnalla, mikä on koulutuksen merkitys (uudelleen koulutus, muuntokoulutus), mikä on palkkatuen merkitys “

Videotallenne; Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 7;

Oletko päättäjänä valmis sulkemaan Tikkalan koulun? Oletko valmis sulkemaan Korpilahden neuvolan? Oletko tarvittaessa valmis lakkauttamaan joitakin muita toimipisteitä muualla (mitä palveluja missä)?

Vilma Viitasaari

“Vastauksena tuohon on, että peruspalveluiden tulee olla lähellä ja helposti saatavissa ja päätöksiä tulee tehdä sen pohjalta.

Irma Hirsjärvi

“Tikkalan koulun osalta en suosittelukaan sulkemista - se on paljon muutakin, kun koulu, se on kokoontumispaikka, harrastustila... Korpilahden neuvola en missään nimessä sulkisi”

Katri Ruth

Ei missään nimessä pidä lakkauttaa. Taajamien lähipalvelut ovat sitä ennaltaehkäisyä.

Antti Rastela

Kuuntele vastaus videotallenne kohdasta 4.35 alkaen

Tuulikki Väliniemi

“Tässä tilaisuudessa noihin kysymyksiin en pysty ottamaan kantaa koska kaikkiin lakkautus päätöksiin pitää olla todella perusteellinen selvitys ja todella perusteellinen käsittely kaikissa meidän luottamuselimissämme ennen, kun siitä voi sanoa oman näkemyksensä kaupunginvaltuustossa”

7. LAURA VÄNTTINEN Jyväskylän kaupunki

Aikuissosiaalityön ja kuntouttavat palvelut palvelupäällikön puheenvuoro, kuuntele tallenteelta Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää puheenvuoro - Laura Vänttinen

8. Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti keskustelutilaisuuden klo 16:30

Liitteet

Liite 1; Sirpakka -toiminta / Sirpa Niemisen puheenvuoro

Liite 2; erikoisasiantuntijakertomus 1

Liite 3; erikoisasiantuntijakertomus 2

Liite 4; erikoisasiantuntijakertomus 3

Liite 5; erikoisasiantuntijakertomus 4

Videotallenteet <https://drive.google.com/drive/folders/1co7J51cPOS71jnjoPrGoKeggopl40Lnh>

Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - aloitus
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - Satu Kortelainen
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - Elina
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 1
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 2
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 3
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 4
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 5
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 6
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ - kysymys 7
Kuunteleeko kuntapäättäjä köyhää JYVÄSKYLÄ – Laura Vänttinen